

ОП-АРТ І ПОП-АРТ ЯК НАПРЯМИ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО ЖИВОПИСУ ХХ–ХХІ ст.

Схожість термінів «поп-арт» і «оп-арт» являє собою лише випадкову риму, породжену звичкою давати різним художнім напрямам однакові назви, (якщо не на «ізм», так на «арт»), та ще збігом у часі їх масової популярності у сер. 1960-х років, але течії ці виростили з різних коренів.

«Поп-арт» – це один із самих нових і свіжих стилів, строкатий, яскравий, з додаванням масштабних, великих елементів і незвичних форм. Характерними рисами стилю є яскраві відтінки, незвичайні форми, креативність, масштабність, в дизайні монументальність, лаконічність і вичурність.

Засновником «поп-арту» вважають Роя Ліхтенштейна. Його картини поєднують в собі елементи плакатів і коміксів.

Ключовий елемент оп-арту – ритмічне чергування фігур або ліній одного кольору, що створює ілюзію руху. Відвідування великої виставки оп-арту здатне викликати справжні напади запаморочення. Саме цей майже фізичний ефект забезпечує напрямку популярність, в якій є щось від популярності атракціону. Й оп-арт, й поп-арт в рівній мірі прагнули похитнути відчуття реальності, змінити свідомість глядача. Оп-арт своїми оптичними фокусами викликав запаморочення справжнє. Поп-арт – запаморочення ментальне, доводячи до галюцинаторної, майже нестерпної яскравості і ясності банальні образи повсякденності.

Засновником оп-арту був Віктор Вазарелі (1908-1997) – французький художник, графік, скульптор і теоретик мистецтва. Активно працював у живописі, де натуральні мотиви у все більшій мірі перетворювалися у фрагменти якогось тотального орнаменту, що руйнує традиційні уявлення про зорове співвідношення переднього і заднього планів.

У країнах Західної Європи, слід зазначити таких митців поп-арту, як Том Вессельман, Ричард Гамільтон, Ред Грумз, Ален Джоунс, Питер Бейк, Мел Рамос.

Серед художників напряму оп-арта найбільш відомими є Ричард Ален, Джетуліо Альвіани, Тоні Де Лап, Маріан Заззела, Джон Макгейл.

Дубовенко Н.П.

ХНУ ім. В.Н. Каразіна

ТЕЛО В МОЛОДЕЖНОЙ КУЛЬТУРЕ

«Человек – существо символическое, он живёт в символическом универсуме, который он сам и создает».

Современное общество является обществом телесным, в котором значение самого тела и телесности связана не только с опытом отдельной личности, но и с тем, к какому социальному слою она относится (ее социальное положение: финансовое, интеллектуальное, возрастное, религиозное и т.д.). В

рамках современной культуры тело – не природная данность, которая дана природой, Богом или генетическим кодом, а символическая репрезентация культурного опыта, отражающая нормы, представления, индивидуальный опыт. Кроме того, тело – это то, что стало возможным изменить, подвергнуть различным трансформациям.

Как отмечают некоторые исследователи, социальное тело имеет несколько форм существования: совокупность представлений индивида о своем теле; отражение конкретных человеческих тел в сознании других людей; нормативные представления относительно того, каким должно быть тело.

Телесные аспекты молодежной культуры включают тело как объект культурной регуляции (регламентация телесных проявлений – внешнего облика, болевых воздействий, сексуальности) и тело как регулятор взаимодействий, сигнал к актуализации определенных поведенческих программ.

Существует несколько способов маркирования тела у молодежных субкультур: вербальный (фиксация определенных деталей тела в сленге) и идеографический (мода, стиль, татуировка, пирсинг, росписи по телу). Молодежная культура регламентирует ряд аспектов телесности: сексуальность, насилие, смерть. Некоторые исследователи предлагают рассматривать телесную культуру молодежи в рамках концепции социального проявления тела, согласно которой телесность реализуется не только в способах создания внешнего облика (внешней телесности), но и формирует культурный стереотип телесных проявлений в определенных правилах телесных практик. Используя исследовательскую оптику гендерного подхода, можно предположить, что телесность играет важную роль в разграничении молодежных субкультур по линии феминности и маскулинности. Феминность свойственна некоторым субкультурам молодежи (таким как хиппи, эмо). Она проявляется во внешнем образе: слабость, субтильность, длинные волосы, стиль «унисекс» в одежде; в моделях поведения: отказ от агрессии, слабость, некоторая пассивность; в телесных практиках: неразборчивые сексуальные связи, при этом идеализированная романтика в отношениях. Маскулинность свойственна молодежным группировкам таким как панки, футбольные фанаты. Для данной молодежи характерны: демонстрирование физической силы; коротко стриженные волосы (подчеркивание своей мужской силы); подчеркивание маскулинности в одежде (кожа, цепи, оружие). Культ физической силы проявляется не только в накачивании мышц, но также в болевых и насильственных практиках, в том числе сексуальном насилии. Со временем насилие из практической формы, как правило, переходит в символическую форму: ритуальную; игровую; вербальную (в сленге); изобразительную (в татуировании, пирсинге); вещественную.

Разумеется, это не единственная классификация телесности молодежной культуры, и существуют субкультуры, которые не вписываются в данную модель, например новая субкультура, которая охватывает все больше и больше

людей в молодежном обществе – хипстеры. Эта субкультура появилась в США в 40-х годах, но в наше время этим термином называют в основном – обеспеченную городскую молодёжь, интересующуюся элитарной зарубежной культурой и искусством, модой, альтернативной музыкой и инди-роком, артхаусным кино, современной литературой и т.п. Данная субкультура обладает собственными маркерами телесности, которые не совпадают с предложенной концепцией. Телесность хипстеров «это воплощение обессиленного постмодернизма, то, что происходит, когда ирония и игра со стилями и смыслами исчерпывает себя как эстетика».

Дяченко М. Д.

ВП «КТД ЛНУ ім. Т. Шевченка»

МОЛОДІЖНІ СУБКУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Під молодіжною субкультурою розуміють певні інтереси молодого покоління, особливості стилю життя, поведінки, групових норм, цінностей і стереотипів. Її визначальною характеристикою в Україні є феномен суб'єктивної «розмитості», невизначеності, відчуження від основних нормативних цінностей (цінностей більшості). Так, у чималого числа молодих людей відсутня чітко виражена особистісна самоідентифікація, сильні поведінкові стереотипи, що зумовлюють деперсоналізацію установок. Позиція відчуження в його екзистенційному ламанні проглядається як у ставленні до соціуму, так і в спілкуванні поколінь, в контркультурній спрямованості молодіжного дозвілля. Отже, дана тема є актуальною тому, що впливає на духовний розвиток молоді.

Субкультури вивчали українські дослідники такі як В. Кулик, Т. Голобуцька, О. Голобуцький, які пропонують типологізацію, основою якої є характер діяльності та внутрішня ціннісна шкала субкультури, а також її вплив на молодіжне середовище загалом. За таким підходом виокремлюють субкультуру хіпі, романтико-ескапістські, релігійно-містичні, епатажно-протестні, радикально-деструктивні молодіжні угруповання, хакерів. Також є поширеною типологізація неформальних груп сучасного російського вченого Сергія Сергєєва, який класифікує молодіжні субкультури на: романтико-ескапістські (хіпі, індіаністи, толкієністи, байкери); гедоністично-розважальні (мажори, рейвери, репери та ін.); кримінальні (гопники, любери); анархо-нігілістичні (панки, екстремістські субкультури «лівого» і «правого» спрямування). Російський соціолог Михайло Топалов поділяє молодіжні об'єднання за спрямованістю інтересів: захоплення сучасною молодіжною музикою; прагнення до правоохоронної діяльності; зайняття різними видами спорту або навколоспортивна діяльність (спортивні фанати); філософсько-містичні; захисники навколишнього середовища. Професор З. В. Сикевич дає декілька іншу характеристику неформального самодіяльного руху молоді з урахуванням того, що причетність до тієї або іншої групи може бути пов'язана: з проведенням часу – музичні і спортивні фанати, металісти, любери і навіть